

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Чернігівська політехніка»
Навчально-науковий інститут права і соціальних технологій
Кафедра публічного та приватного права

РОБОЧА ПРОГРАМА

Міжнародне гуманітарне та міжнародне економічне право

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувачка кафедри П та ПП

 Литвиненко В. М.
(підпис) (прізвище та ініціали)

« 24 » серпня 2025 р.

Розробник (-и): Пузирна Н.С., доцент, кафедри П та ПП, к.ю.н., доцент
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь і вчене звання)

(підпис)

Робочу програму навчальної дисципліни обговорено на засіданні кафедри публічного та приватного права
(назва кафедри)

Протокол від «27» серпня 2025 року № 8

Узгоджено з гарантом освітньої програми:

(підпис)

Чічкань М.В.
(прізвище та ініціали)

1. Загальна інформація про дисципліну.

Тип дисципліни	Вибіркова
Мова викладання	Українська
Рік навчання та семестр	4-й рік навчання, 8 семестр ОПП «Право» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Викладач (-і)	Пузирна Н.С., доцент кафедри публічного та приватного права, к.ю.н., доцент.
Профайл викладача (-ів)	https://civil.stu.cn.ua/kafedra/personaliyi/
Контакти викладача	1981-natasha@stu.cn.ua

2. Анотація курсу.

Курс дає можливість сформулювати уявлення про основні принципи і норми міжнародного гуманітарного права; систематизувати основні підходи щодо розуміння ключових понять у сфері міжнародного гуманітарного права; встановити зміст міжнародних нормативно-правових актів щодо порядку ведення військових дій, використання засобів та методів ведення збройних конфліктів; визначити сутність міжнародного економічного права та міжнародних економічних відносин, формування теоретичних уявлень про предмет, методи, систему, інститути та норми міжнародного економічного права, а також вміння правильно застосовувати міжнародно-правові норми.

Програма навчальної дисципліни складається з двох змістових модулів:

Змістовий модуль 1. Загальна характеристика та суть міжнародного гуманітарного права.

Змістовий модуль 2. Загальні положення міжнародного економічного права.

Навчальна дисципліна «Міжнародне гуманітарне та міжнародне економічне право» викладається протягом одного семестру за допомогою лекційних занять, практичних (семінарських) занять, самостійної роботи і завершується складанням диференційованого заліку.

3. Мета та цілі курсу.

Метою курсу є надання знань про норми міжнародного права, що регулюють відносини в умовах збройних конфліктів (міжнародне гуманітарне право) та про правові засади співробітництва держав у сфері економіки (міжнародне економічне право), що включає розуміння принципів, правил та відповідальності у цих сферах для захисту прав людини під час війни та забезпечення стабільного економічного розвитку.

Завданнями вивчення дисципліни «Міжнародне гуманітарне та міжнародне економічне право» є:

- формування у системи науково-теоретичних і практичних знань в галузі міжнародного гуманітарного та міжнародного економічного права;
- всебічне і глибоке розуміння змісту сучасних міжнародних економічних відносин та ролі міжнародного економічного права в їх регулюванні;
- поглибити навички системного аналізу міжнародно-правових актів та їх застосування;
- дослідити зміст міжнародних нормативно-правових актів щодо порядку ведення військових дій, використання засобів та методів ведення збройних конфліктів;
- повага до законів, їх дотримання і виконання у практичній діяльності.

Під час вивчення дисципліни здобувач вищої освіти розширює загальні (ЗК) та спеціальні (фахові) (СК) компетентності, передбачені освітньою програмою:

ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 14. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

СК 4. Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.

СК 5. Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.

4. Результати навчання.

Здобувач має вдосконалити програмні результати навчання :

РН 2. Знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини.

РН 19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

В результаті вивчення дисципліни «Міжнародне гуманітарне та міжнародне економічне право» здобувачі вищої освіти повинні **знати**:

- поняття та принципи міжнародного гуманітарного права;

- основні категорії та сферу дії міжнародного гуманітарного права;
- міжнародно-правове регулювання ведення збройних конфліктів;
- поняття та предмет міжнародного економічного права;
- суб'єкти міжнародного економічного права;
- принципи міжнародного економічного права;
- міжнародні економічні організації.

вміти:

- оцінювати співвідношення національного права та міжнародного гуманітарного та міжнародного економічного права;
- застосовувати міжнародно-правову термінологію у сфері гуманітарного та економічного права;
- працювати з джерелами міжнародного гуманітарного права та міжнародного економічного права;
- визначати тенденції та перспективи участі України у міжнародних правовідносинах у сфері гуманітарного права;
- знати практику міжнародного економічного співробітництва, зокрема за участі України.

5. Пререквізити. -

6. Обсяг курсу.

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	16
Семінарські заняття	14
Самостійна робота	60
Всього кредитів	3

Формами проведення занять є лекційні та семінарські заняття, самостійна робота. Проведення занять згідно розкладу відбувається на парах та за допомогою платформи дистанційного навчання «MOODLE».

7. Тематика курсу.

Тематика лекційних занять

Змістовий модуль 1. Загальна характеристика та суть міжнародного гуманітарного права.

ТЕМА 1. Міжнародне гуманітарне право: поняття, джерела та принципи.

Виникнення міжнародного гуманітарного права. Розвиток міжнародного гуманітарного права в другій половині XIX століття. Формування «права Женеви».

Поняття міжнародного гуманітарного права. «Право Гааги». «Право Женеви». Місце міжнародного гуманітарного права в системі міжнародного права. Взаємозв'язок міжнародного гуманітарного права і права прав людини. Функції міжнародного гуманітарного права.

Роль Міжнародного комітету Червоного Хреста в утворенні норм міжнародного гуманітарного права. Гаазькі мирні конференції (1899–1907 рр.). Розвиток міжнародного гуманітарного права у XX столітті.

Основні принципи міжнародного гуманітарного права і проблема їх кодифікації. Принцип гуманності, принцип пропорційності, принцип заборони дискримінації, принцип проведення різниці між цивільним населенням і комбатантами, цивільними і військовими об'єктами, принцип обмеження воюючих щодо вибору засобів збройної боротьби, принцип захисту довілля, принцип недоторканності некомбатантів, принцип відповідальності за порушення норм і принципів міжнародного гуманітарного права.

Джерела міжнародного гуманітарного права. Кодифікація міжнародного гуманітарного права у XX столітті. Участь держав у міжнародних договорах з міжнародного гуманітарного

права. Міжнародний звичай як джерело міжнародного гуманітарного права. Застереження Мартенса.

Сучасні проблеми міжнародного гуманітарного права.

ТЕМА 2. Сфера дії міжнародного гуманітарного права

Поняття війни та збройних конфліктів. Види збройних конфліктів. Внутрішні безладдя й обстановка внутрішньої напруженості та їхня відмінність від збройних конфліктів. Застосування норм міжнародного гуманітарного права до різних видів збройних конфліктів.

Концепція гуманітарної інтервенції у доктрині міжнародного права. Поняття та види гуманітарної інтервенції.

Збройні конфлікти не міжнародного характеру. Застосування загальних принципів міжнародного гуманітарного права під час збройних конфліктів не міжнародного характеру. Застосування статті 3 Женевських конвенцій та II Додаткового протоколу до Женевських конвенцій 1949 року до збройних конфліктів не міжнародного характеру.

Суб'єктна сфера дії норм міжнародного гуманітарного права. Застосування міжнародного гуманітарного права державами, міжнародними організаціями, національно-визвольними рухами. Обов'язок держав дотримуватися і забезпечувати дотримання норм міжнародного гуманітарного права.

Застосування міжнародного гуманітарного права протиборчими сторонами в збройному конфлікті не міжнародного характеру.

Правові наслідки початку збройного конфлікту міжнародного характеру.

Застосування міжнародного гуманітарного права в часі. Вплив стану війни на дію міжнародних договорів. Заборона денонсації договорів з міжнародного гуманітарного права під час війни. Цілі війни. Населення під час війни.

Нейтралітет під час війни. Припинення воєнних дій та його відмінність від припинення стану війни. Загальне і часткове перемир'я. Капітуляція. Закінчення війни та її правові наслідки.

Просторова сфера дії норм міжнародного гуманітарного права. Театр війни і театр воєнних дій.

Правовий статус учасників збройних конфліктів. Поняття та категорії комбатантів. Права та обов'язки комбатантів. Відмінності комбатантів від цивільного населення. Некомбатанти. Шпигуни. Військові розвідники.

Добровольці. Найманці. Парламентери.

Поняття жертв війни та осіб, яких захищають. Інститут Держав-покровительок.

ТЕМА 3. Міжнародно-правове регулювання ведення збройних конфліктів.

Цивільні та військові об'єкти. Принцип обмеження за об'єктами. Визначення цивільних і військових об'єктів у Додаткових протоколах 1977 року до Женевських конвенцій 1949 року. Ознаки військових об'єктів. Заборона нападу на цивільні об'єкти. Заборона використання цивільного населення для захисту військових об'єктів.

Міжнародно-правовий захист культурних цінностей під час збройного конфлікту. Класифікація культурних цінностей, їхні характерні ознаки. Загальний і спеціальний рівні захисту. Міжнародний реєстр культурних цінностей.

Обов'язки воюючих держав щодо охорони культурних цінностей під час збройних конфліктів. Імунітет культурних цінностей від конфіскації або захоплення.

Міжнародно-правова регламентація ведення збройної боротьби на морі й у повітряному просторі. Особливості міжнародно-правового регулювання ведення збройного конфлікту на морі. Морська блокада. Особливості регламентації повітряної війни.

ТЕМА 4. Міжнародно-правовий захист жертв війни.

Визначення правового статусу жертв війни. Правила захисту основних категорій жертв збройних конфліктів. Женевські конвенції 1949 року і Додаткові протоколи 1977 року як

основні джерела захисту жертв війни. Вимоги стосовно захисту жертв війни. Заборона вбивств, тортур, руйнувань і терору.

Захист поранених та хворих у період збройного конфлікту. Захист поранених, хворих та осіб, що зазнали аварії корабля. Право поранених на захист. Правове становище медичних формувань і установ, медичного і духовного персоналу. Регламентація санітарних перевезень. Створення санітарних зон, зон безпеки, нейтральних зон і коридорів.

Правовий статус військовополонених. Поширення статусу військовополонених на членів екіпажів торговельних суден. Режим воєнного полону. Інтернування військовополонених. Правила розміщення військовополонених у таборах. Умови проживання, харчування, одяг, умови гігієни, медичне обслуговування військовополонених. Трудовий режим військовополонених. Права Держав-покровительок і Міжнародного комітету Червоного Хреста щодо військовополонених. Кримінальні й дисциплінарні покарання щодо військовополонених. Закінчення полону. Звільнення і репатріація військовополонених.

Правове становище цивільного населення в період збройних конфліктів. Захист цивільного населення в період збройних конфліктів. Заборона колективних покарань, актів терору, пограбувань, репресалій та захоплення заручників. Створення нейтралізованих зон, призначених для захисту цивільних осіб. Правовий статус інтернованих осіб.

Визначення цивільних об'єктів і захист цивільних об'єктів. Цивільні об'єкти, що знаходяться під особливим захистом.

Поняття воєнної окупації. Режим воєнної окупації. Захист цивільного населення окупованої території. Коло обов'язків влади окупаючої держави щодо цивільного населення. Заборона актів насилля щодо окупованого населення. Заборона депортації цивільного населення з окупованої території на територію окупаючої або будь-якої іншої держави.

Змістовий модуль 2. Загальні положення міжнародного економічного права.

ТЕМА 5. Предмет, методи та система міжнародного економічного права.

Становлення і розвиток міжнародного економічного права. Поняття міжнародного економічного права та сучасні доктрини міжнародного економічного права. Сутність міжнародного економічного права. Суб'єкти міжнародного економічного права. Концепції міжнародного економічного права.

Предмет міжнародного економічного права. Методи міжнародного економічного права. Система міжнародного економічного права. Інститути міжнародного економічного права.

ТЕМА 6. Джерела міжнародного економічного права та принципи міжнародно-правового регулювання міжнародних економічних відносин.

Поняття джерел міжнародного економічного права. Система джерел міжнародного економічного права. Міжнародні економічні договори – основне джерело міжнародного економічного права. Міжнародно-правовий звичай – як джерело міжнародного економічного права. Рішення (акти) міжнародних організацій – як джерело міжнародного економічного права.

Поняття принципів міжнародного економічного права. Система принципів міжнародного економічного права. Нормативне закріплення принципів міжнародного економічного права.

Основні (загальні) принципи міжнародного економічного права. Місце і роль основних (загальних) міжнародно-правових принципів в нормативній системі міжнародно-правового регулювання міжнародних економічних відносин.

Спеціальні принципи міжнародного економічного права. Принцип взаємної вигоди. Принцип недискримінації. Принцип (режим) найбільшого сприяння. Принцип національного режиму. Принцип преференційного режиму.

ТЕМА 7. Держави як суб'єкти міжнародного економічного права.

Держава – основний суб'єкт міжнародного економічного права. Особливості участі держави в регулюванні міжнародного економічного співробітництва. Економічні права та обов'язки держав. Питання правонаступництва держав в міжнародному економічному праві.

Поняття та сутність державного імунітету. Види імунітетів держави. Основні доктрини імунітету держави. Міжнародно-правове регулювання імунітету держави.

Концепції абсолютного та функціонального державного імунітету та їх застосування. Судовий (юрисдикційний) імунітет держави в міжнародному економічному праві. Імунітет від попереднього забезпечення позову та його реалізація в міжнародному економічному праві. Імунітет від примусового виконання винесеного судового рішення.

ТЕМА 8. Міжнародні економічні організації.

Поняття міжнародної економічної організації та її правовий статус.

Виникнення та становлення міжнародних економічних організацій. Завдання та цілі міжнародних економічних організацій. Правовий статус міжнародної організації як суб'єкта міжнародних економічних відносин.

Міжнародні економічні організації в системі ООН. Діяльність Генеральної Асамблеї ООН (ГА) в галузі розвитку міжнародних економічних відносин.

Діяльність Економічної і Соціальної Ради ООН (ЕКОСОП) в галузі розвитку міжнародних економічних відносин. Діяльність Конференції ООН з торгівлі та розвитку (КТР) в галузі розвитку міжнародних економічних відносин.

Регіональні міжнародні економічні організації. Юридична природа регіональних міжнародних економічних організацій. Європейський Союз (ЄС) у системі міжнародних економічних відносин. Діяльність Співдружності Незалежних Держав (СНД) у галузі розвитку регіональних міжнародних економічних відносин. Діяльність Центральноевропейської ініціативи (ЦЕІ) у галузі розвитку регіональних міжнародних економічних відносин. Загальна характеристика Північноамериканської угоди про вільну торгівлю (НАФТА).

Тематика практичних занять

Змістовий модуль 1. Загальна характеристика та суть міжнародного гуманітарного права

Міжнародне гуманітарне право: поняття, джерела та принципи.

Сфера дії міжнародного гуманітарного права.

Міжнародно-правове регулювання ведення збройних конфліктів.

Міжнародно-правовий захист жертв війни.

Змістовий модуль 2. Загальні положення міжнародного економічного права.

Предмет, методи та система міжнародного економічного права.

Джерела міжнародного економічного права та принципи міжнародно-правового регулювання міжнародних економічних відносин.

Держави як суб'єкти міжнародного економічного права. Міжнародні економічні організації.

Тематика самостійної роботи

Самостійне опрацювання окремих питань в межах тем:

Воєнні злочини як підстави притягнення до міжнародної кримінальної відповідальності. Злочин агресії в контексті діяльності міжнародних кримінальних судів та трибуналів. Злочини проти людяності. Склад злочину геноциду та особливості його кваліфікації під час збройного конфлікту.

Значення міжнародного кримінального судочинства для розвитку міжнародного гуманітарного права. Міжнародний кримінальний трибунал для колишньої Югославії

(створення та прецеденти). Міжнародний кримінальний трибунал для Руанди (створення та прецеденти). Міжнародний кримінальний суд: основні аспекти діяльності.

Поняття і місце міжнародного торговельного права в структурі міжнародного економічного права. Джерела міжнародного торговельного права. Принципи міжнародної торгівлі. Міжнародні торговельні договори. Порядок укладання договору міжнародної купівлі-продажу товарів.

Поняття та джерела міжнародного транспортного права. Міжнародно-правове регулювання морських перевезень. Міжнародно-правове регулювання річкових перевезень. Міжнародно-правове регулювання залізничних перевезень. Міжнародно-правове регулювання повітряних перевезень. Міжнародно-правове регулювання автомобільних перевезень.

Поняття міжнародного митного права і його місце в системі міжнародного економічного права. Джерела міжнародного митного права. Організаційно-правові форми міжнародного митного співробітництва. Міжнародно-правове регулювання в галузі митного співробітництва.

8. Система оцінювання та вимоги

Загальна система оцінювання курсу	Оцінювання знань ЗВО здійснюється за 100-бальною шкалою з подальшим переведенням у національну шкалу (шкалу Університету) та шкалу ECTS, відповідно до «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Національного університету “Чернігівська політехніка”» (https://stu.cn.ua/wp-content/stu-media/normobaza/normdoc/norm-osvitproces/polozhennya-pro-potochne-ta-pidsumkove-oczinuyannya-znan-zdobuvachiv-vo.pdf). Система оцінювання знань з навчальної дисципліни «Міжнародне гуманітарне та міжнародне економічне право» включає поточний та семестровий контроль знань. У 8 семестрі ЗВО може набрати до 70% підсумкової оцінки за виконання протягом семестру всіх видів робіт і до 30% підсумкової оцінки на диференційованому заліку. Якщо здобувач вищої освіти виконав всі види робіт протягом семестру, то він, за бажанням, може залишити набрану кількість балів як підсумкову оцінку і не складати залік. Повторне складання диференційованого заліку з метою підвищення позитивної оцінки не дозволяється, але у виняткових випадках за погодженням з деканом факультету такий дозвіл може дати ректор Університету. Поточний контроль проводиться шляхом спілкування із здобувачами вищої освіти під час лекцій, семінарських занять, усного та письмового опитувань здобувачів вищої освіти, оцінювання результатів неформальної освіти, оцінювання реферування наукової роботи, виконання самостійної роботи та написання однієї контрольної роботи. <i>Семестровий контроль по закінченню 8 семестру проводиться у формі диференційованого заліку</i> відповідно до графіку навчального процесу згідно затвердженого розкладу. Для складання заліку існують білети. Білети складаються з двох питань (кожне питання оцінюється максимум у 15 балів). У 13-15 балів оцінюється відповідь на питання, яка є повною, її зміст відповідає сутності поставленого питання, (допускаючи при цьому 1-2 незначні помилки). 10-12 балів - відповідь правильна, послідовна, логічна, але ЗВО допускає у викладі окремі незначні пропуски фактичного матеріалу; 6-9 балів ЗВО володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, нечітко, а інколи й невірно формулює основні теоретичні положення; 1-5 балів ЗВО виявляє незнання більшої частини фактичного матеріалу; відповідь не розкриває поставлених запитань чи завдань; допускає грубі помилки; 0 балів – ставиться коли відповідь на питання є повністю неправильною. Оцінювання успішності ЗВО під час семестрового контролю вноситься у

	відомість успішності та навчальну картку здобувача вищої освіти в автоматизованій системі управління – АСУ «ВНЗ».		
	Контрольний захід	Бали за один вид роботи	Всього балів за семестр
	Поточний контроль знань студентів		
	Обов'язкові види робіт		
	Усна або письмова відповідь на семінарському занятті (включаючи питання самостійного опрацювання)	0 - 2	0 – 14
	Реферування, індивідуальна робота	0 – 2	0 – 14
	Вирішення практичних ситуацій	0 – 1	0 – 7
	Проміжний контроль в межах модулів	0 – 5	0 – 10
	Виконання тестових завдань	0 – 10	0 – 10
	Вибіркові види робіт		
	Виконання вибіркового виду самостійної роботи (підготовка тез доповідей, наукових публікацій; участь у студентських конкурсах, олімпіадах, активна участь у роботі юридичної клініки, результати неформальної освіти тощо.	до 15 балів	0 - 15
			70
	Підсумковий контроль знань студентів		
	Диференційований залік		30
Загальна кількість балів за семестр		100	
Вимоги до реферування, індивідуальної роботи тощо.	Усне опитування - включає в себе опитування за будь-яким питанням, винесеним на семінарське заняття (за вибором викладача), відповідь на питання інших ЗВО, відповідь на питання для повторення (з тем, що було вивчено раніше), відповіді на контрольні питання з теми семінарського заняття. Максимальна кількість балів може бути виставлена ЗВО, підготовленим до відповідей на усі питання теми, включаючи питання винесені на самостійне опрацювання. Оцінюючи відповідь, викладач керується такими критеріями, як: 5 балів - повне, послідовне та обґрунтоване викладення матеріалу. Відповідь свідчить про глибоке розуміння питання та його зв'язок з іншими темами та питаннями. 4 бали - ЗВО дає правильний, повний виклад змісту матеріалу, поданого викладачем, але на додаткові контрольні питання, які ставить викладач відповідає не чітко. 3 бали - ЗВО виявляє знання і розуміння основного навчального матеріалу, що розглядається, але під час відповіді допускає суттєві помилки і усвідомлює їх тільки після повторної вказівки викладача. Викладає матеріал не послідовно. Відповіді на уточнюючі запитання дає не одразу, не впевнено та не чітко. На додаткові питання викладача не відповідає, або відповідає дуже поверхово. 2 бали – ЗВО у відповіді припускається грубих помилок і не виправляє ці помилки навіть при вказівці на них викладача; поверхово орієнтується в питанні та темі, яка обговорюється на семінарському занятті. 1 бал – ЗВО намагається відтворити зміст матеріалу, однак взагалі не розуміє його змісту, зв'язків термінів та понять, і їх місця в питанні, що вивчається. 0 балів отримує ЗВО, який відмовляється відповідати на запитання. Реферування наукової літератури полягає у самостійному опрацюванні ЗВО наукової літератури (як правило наукової статті), критичному огляді та короткому переказі її змісту, а також наведення найважливіших висновків. Оцінювання виконання реферування, індивідуальної роботи здійснюється на основі наступних критеріїв: оформлення роботи, уміння самостійно працювати з науковими джерелами та нормативно-правовими		

	актами, чітко визначати актуальність досліджуваного питання, на основі проведеного аналізу формулювати власну позицію: - 4-5 балів – матеріал викладений логічно і повно, результати дослідження мають практичну і теоретичну цінність, висновки аргументовані і обґрунтовані; - 4-3 бали – матеріал викладений логічно і повно, результати дослідження мають практичну і теоретичну цінність, висновки недостатньо аргументовані і обґрунтовані; - 3-2 бал – матеріал викладений недостатньо повно, індивідуальна робота не достатньо аргументована, обґрунтована та/або не стосується усіх поставлених завдань; - 1-0 балів – викладений матеріал неповний, індивідуальна робота не є структурованою, висновки поверхневі або відсутні. Максимальна кількість балів – 5 балів. Такий вид роботи кожен студент може виконати не більше одного разу за кожен змістовий модуль.
Умови допуску до підсумкового контролю	У випадку, якщо ЗВО протягом семестру не виконав у повному обсязі передбачених робочою програмою навчальної дисципліни всіх видів навчальної роботи, має більше 30% пропусків навчальних занять (без поважних причин) від загального обсягу аудиторних годин відповідної навчальної дисципліни або не набрав мінімально необхідну кількість балів (тобто кількість балів, яка сумарно з максимально можливою кількістю балів, які ЗВО може отримати під час семестрового контролю не дозволить отримати підсумкову оцінку «задовільно – Е, 60 балів»), (8 семестр – 30 балів), то він не допускається до складання диференційованого заліку під час семестрового контролю, але має право ліквідувати академічну заборгованість. На ліквідацію академічної заборгованості виноситься весь обсяг теоретичного матеріалу, що передбачений робочою програмою навчальної дисципліни «Міжнародне гуманітарне та міжнародне економічне право». Академічна заборгованість повинна бути ліквідована до атестації здобувача вищої освіти, а у випадку коли заборгованість виникла з дисципліни, знання, уміння та навички з якої, відповідно до структурно-логічної схеми підготовки фахівця, потрібні для вивчення навчальних дисциплін наступного семестру, то така заборгованість повинна бути ліквідована до початку нового семестру. Академічна заборгованість ліквідується здобувачами вищої освіти протягом наступних семестрів згідно з розкладами ліквідації академ. заборгованості, що затверджуються деканом факультету за поданням відповідних кафедр. Результати ліквідації академ. заборгованості відображаються в ліквідаційній відомості успішності.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточний контроль за модулями

Модуль за тематичним планом дисципліни та форма контролю	Кількість балів
Змістовий модуль 1. Загальна характеристика та суть міжнародного гуманітарного права	0... 35
Змістовий модуль 2. Загальні положення міжнародного економічного права.	0... 35
Разом	0... 70

Підсумковий контроль

Модуль за тематичним планом дисципліни та вид контролю		Кількість балів
Результат поточного контролю		0... 70
Диференційований залік:		
1	Теоретичне питання	0... 15
2	Теоретичне питання	0... 15
Зважена семестрова оцінка		0... 100

Шкала оцінювання результатів навчання

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, диференційованого заліку, курсового проєкту (роботи), практики, атестації
90 – 100	A (відмінно)	відмінно
82-89	B (дуже добре)	добре
75-81	C (добре)	
66-74	D (задовільно)	задовільно
60-65	E (достатньо)	
0-59	FX (незадовільно)	незадовільно з можливістю повторного складання

9. Політики курсу.

Політика відвідування занять та виставлення балів. Для всіх здобувачів вищої освіти відвідування лекцій і практичних занять курсу є обов'язковими, за виключення випадків пов'язаних з оформленням індивідуального графіку відвідування. Враховуються всі бали отримані в ході поточного контролю (усні відповіді, вирішення задач, написання юридичних диктантів, самостійна/індивідуальна робота, модульна тощо). Активна участь у ході практичних та лекційних занять, участь у студентських конференціях, студентських олімпіадах, підготовка наукових публікацій тощо є підставою для нарахування додаткових балів.

Недопустимі пропуски та запізнення на заняття; користування мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування; недотримання строків виконання навчально-наукових завдань тощо.

За об'єктивних причин (наприклад, карантин, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись дистанційно з використанням системи «Moodle» та онлайн відео-конференцій. У випадку, якщо здобувач протягом семестру не виконав у повному обсязі всіх видів навчальної роботи, має невідпрацьовані види робіт або не набрав мінімально необхідну кількість балів (30), він не допускається до складання диф. заліку під час семестрового контролю, але має право ліквідувати академічну заборгованість у порядку, передбаченому [«Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів НУ «Чернігівська політехніка»»](#). Повторне складання диф. заліку з метою підвищення позитивної оцінки не дозволяється. У випадку повторного складання диф. заліку всі набрані протягом семестру бали анулюються.

До загальної політики курсу відноситься дотримання принципів відвідування занять у відповідності до затвердженого розкладу, а також вільного відвідування лекційних занять для осіб, які отримали на це дозвіл відповідно до [«Порядку надання дозволу на вільне відвідування занять здобувачам вищої освіти НУ «Чернігівська політехніка»»](#). Запорукою успішного вивчення дисципліни є активність та залучення під час проведення практичних та лекційних занять – відповіді на запитання викладача (як один з елементів поточного контролю), задавання питань для уточнення незрозумілих моментів, вирішення практичних завдань. Консультації відбуваються в аудиторіях університету у вигляді особистих чи групових консультацій (через

вбудований форум) на сторінці курсу в системі дистанційного навчання НУ «Чернігівська політехніка».

Політика користування ноутбуками / смартфонами

Прохання до здобувачів тримати смартфони переведеними у беззвучний режим протягом лекційних та практичних занять, так як дзвінки, переписки та спілкування у соціальних мережах відволікають від проведення занять як викладача, так й інших здобувачів. Ноутбуки, планшети та смартфони не можуть використовуватися в аудиторіях під час занять та під час проведення підсумкового контролю (за виключенням проходження тестового контролю в системі Moodle).

Політика заохочень та стягнень

За результатами навчальної, наукової або організаційної діяльності здобувачів вищої освіти за курсом їм можуть нараховуватися додаткові бали – до 15 балів, у залежності від вагомості досягнень. Види позанавчальної діяльності, за якими здобувачі вищої освіти заохочуються додатковою кількістю балів: участь у міжнародних проектах, наукові дослідження, тези, участь у науково-практичних конференціях, винаходи, патенти, авторські свідоцтва за напрямками курсу.

Політика академічної доброчесності

Академічна доброчесність повинна бути забезпечена під час проходження даного курсу, зокрема при виконанні контрольних (принципи описані у [Кодексі академічної доброчесності НУ «Чернігівська політехніка»](#)). Списування під час проміжного та підсумкового контролів, виконання практичних завдань на замовлення, підказки вважаються проявами академічної недоброчесності. Від усіх слухачів курсу очікується дотримання академічної доброчесності у зазначених вище моментах. До здобувачів вищої освіти, у яких було виявлено порушення академічної доброчесності, застосовуються різноманітні дисциплінарні заходи (включаючи повторне проходження певних етапів).

Правила перезарахування кредитів

Кредити, отримані в інших закладах вищої освіти, а також результати навчання у неформальній та/або інформальній освіті, можуть бути перезараховані викладачем у відповідності до положення [«Порядок визначення академічної різниці та перезарахування навчальних дисциплін у НУ «Чернігівська політехніка»](#)». Визнання результатів навчання у неформальній освіті розповсюджується на окремі змістові модулі (теми) навчальної дисципліни.

10. Рекомендована література.

1. Вивчаючи міжнародне гуманітарне право : навч.-метод. По сіб. 3-тє вид., перероб. та доп. / О. Козорог, Т. Короткий, І. Костюк, Т. Ремех, Н. Хендель ; за заг. ред. Т. Короткого ; УГСПЛ ; ТЧХУ. Київ; Одеса : Фенікс, 2024. 252 с.

2. Збірник основних джерел міжнародного гуманітарного права, що застосовуються у міжнародному збройному конфлікті, спровокованому збройною агресією російської федерації : для юристів системи Міністерства оборони України / уклад.: І. Заворотько, Т. Короткий. Київ; Одеса : Фенікс, 2023. 556 с.

3. Мельцер Н. Міжнародне гуманітарне право: загальний курс. МКЧХ. 2020. 396 с. URL: <https://blogs.icrc.org/ua/wp-content/uploads/sites/98/2021/05/Nils-Melzer-Comprehensive-introduction-to-IHL-UKR.pdf>

4. Міжнародне економічне право. Особлива частина: підручник / М. М. Бліхар, О. М. Омельчук, О. Ю. Черняк. Хмельницький: ХУУП ім. Л. Юзькова, 2022. 280 с.

5. Міжнародне економічне право: навч. посібник / І. І. Дахно, В. М. Алієва-Барановська. Київ: Центр учб. л-ри, 2019. 368 с.

6. Chetail V. The contribution of the International Court of Justice to international humanitarian law. International Review of Red Cross. Vol. 85, No. 850. 2003. P. 235-269.

7. International Humanitarian Law and Human Rights Law Relevant to Siege Warfare. Prepared by United Nation Human Rights Office of the High Commissioner. January 2017. URL: https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/sieges_legal_note_-_final_-_en_1.pdf.

Інтернет-джерела.

1. Система дистанційного навчання moodle НУ «Чернігівська політехніка» - <https://eln.stu.cn.ua/course/view.php?id=6921>
2. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua>
3. Президент України - <http://www.president.gov.ua/>
4. Кабінет міністрів України - <http://www.kmu.gov.ua/>
5. Міністерство закордонних справ URL: <http://mfa.gov.ua/ua>
6. Міністерство юстиції - <https://minjust.gov.ua/ua>
7. Організація Об'єднаних Націй - <http://www.un.org/>
8. Європейський суд з прав людини - <http://echr.coe.int/>
9. Північно-атлантичний союз - <http://www.nato.int/>
10. Європейський союз - <http://eeas.europa.eu/>
11. Організація з безпеки та співробітництва в Європі - <http://www.osce.org/>
12. ГУАМ - <http://guam-organization.org/>
13. Рада Європи - <http://www.coe.int/web/portal/home>
14. Управління Верховного комісара ООН з прав людини - <http://www.ohchr.org/>
15. Практика ЄСПЛ. Український аспект. URL: <https://www.echr.com.ua>
16. Судово-юридична газета. URL: <https://sud.ua/ru/news/-sudebnaya-praktika>